

MADAGASKAR

forum

www.madagaskar.no

Nr 1 2005 Årgang 3

Utgitt av Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar
Fikambanan'i Norvezy sy Madagasikara

Hei alle sammen!

Linn Krog Hansen,
redaktør.

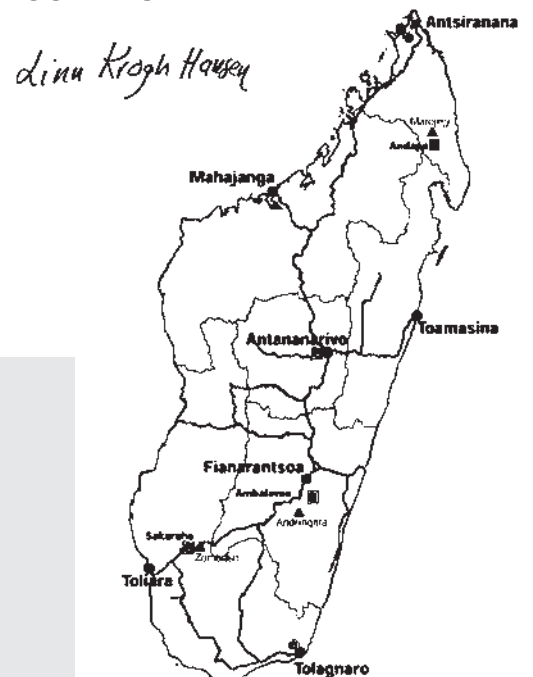
Det er med både spenning og et visst forventningspress jeg har takket ja til å ta over stafettpinnen etter avtroppende redaktør Mona Sorknes, som nå har valgt å trappe ned på arbeidet med Madagaskarforum. Jeg er takknemlig for at Mona fortsatt er med i redaksjonen og dermed kan bidra med verdifull kunnskap og rådgiving i forbindelse med det videre redaksjonsarbeidet.

I tillegg til Mona Sorknes som de fleste kjenner til fra før, har også John Magnus Nygaard og Gunnar Roalkvam sagt ja til å bli med i redaksjonen. Det er gledelig at flere ønsker å hjelpe oss! Vi trenger gode og ivrige medarbeidere hvis skal klare å holde de målene vi har satt oss, både når det gjelder det faglige innholdet og antall utgivelser.

Siste nytt for Madagaskarforum er at vi har fått tildelt ISSN-nummer fra Nasjonalbiblioteket. Det medfører visse fordeler, som for eksempel at bladet blir registrert i databaser og blir tilgjengelig fra biblioteker. ISSN tilsvarende ISBN for bøker, men ISSN er kun for tidsskrifter.

Madagaskarforum går nå in i sitt tredje leveår, og målet er å kunne fortsette den positive utviklingen bladet har hatt så langt i sitt unge liv. Noen barnesykdommer må vi regne med nå de første årene, og vi har nok et godt steg igjen før vi kan sammenlikne oss med etablerte magasiner og medlemsblader. Vår utfordring blir derfor å inspirere våre lesere og oss selv til å komme med forslag til nyttig og spennende stoff, og ikke minst gi oss i redaksjonen tilbakemeldinger på hva som er bra og hva som bør bli bedre. Jeg ønsker derfor nye og gamle redaksjonsmedlemmene hjertelig velkommen til en ny årgang, og håper at vi alle kan hjelpe hverandre til å gjøre Madagaskarforum til en spennende og givende leseropplevelse. Både for oss som har vært på øya, men også for utenforstående som ønsker å lære mer om den store, men for mange ukjente solskinnsøya i Det indiske hav.

GOD PÅSKE!

Fakta om Madagaskar

Hovedstad	Antananarivao
Folketall	ca 17,4 millioner
Areal	587 041 km ²
Styreform	Republikk
Offisielle språk	Gassisk og fransk
Mynt	Ariary
Religion	Tradisjonell gassisk religion 52%, kristne 41%, muslimer 7%

(Kilde: CIA Factbook/Encarta Encyclopedia)

Halàla – den fattige mannen

OVERSATT OG FORKORTET AV:
ØYVIND DAHL
ILLUSTRASJON: H. STASTNY

Det var en gang en mann og en kone som var meget fattige. De hadde mange barn og ikke nok å spise. En dag gikk mannen til skogs for å hugge ved. Han fant et stort tre og begynte å hugge. Men med det samme hørte han at det var en ånd i treet som begynte å klage sin nød: "Hva er dette, det gjør meg vondt!" "Gi oss noe å spise, så skal jeg ikke gjøre deg noe!" sa mannen. "Ja vel," sa ånden, "her er en leirbolle. Ta den med deg og si til den Mandika tsàny. Når du har fått nok, sier du Tsàza tsàny!"

Halàla tok leirbollen og gikk hjem. Barna kom imot ham og sa: "Hva er det du har med deg?" "Vent og se", sa han. Da

han var kommet inn sammen med kona og barna sa han: Mandika tsàny. Og straks var fatet fullt av alle sorter mat. Da alle var mette, sa han Tsàza tsàny og maten tok slutt.

Da han hadde hvilt seg, sa han til kona at han ville bringe bollen til kongen slik at han kunne passe på den. "Barna kan lett komme til å knuse den", sa han. Kona protesterte, men etter at de hadde fylt alle gjemmer med mat, gikk han til kongen og sa: "Du skal ikke si Mandika tsàny, men Tsàza tsàny". "Ja vel," sa kongen. Men kongen skjønnte at mannen hadde lurte ham, så da han var gått, fikk han all den maten han ville. Da byttet han ut bollen med en vanlig bolle og gjemte den fortryllete bollen.

Etter en tid var det ikke mer mat igjen i huset til mannen og kona. Han gikk til skogen for å hugge ved og fant det samme treet. Da han tok øksen hørte han: "Hva er dette?" "Det er meg," sa mannen. "Hvor er leirbollen jeg ga deg", sa ånden. "Jeg tok den med til kongen slik at barna ikke skulle ødelegge den." "Ta denne bukken og si til den: Ndròkam-bòzy. Når du har fått nok skal du si: Tsàza mbòzy!"

Halàla tok bukken og gikk hjem. Barna kom imot ham og sa: "Hva er det du har med deg?" "Vent og se", sa han. Da han var kommet inn sammen med kona og barna sa han: Ndrokam-bòzy! Og straks begynte bukken å kaste opp pen-

ger. "Oå, oå, oå." Da den hadde fylt en stor kurv, sa han Tsàza mbòzy" og bukken sluttet å kaste opp penger.

Han sa til kona at han ville ta den med til kongen slik at ikke barna skulle komme til å ta livet av bukken. Kona protesterte, men da de hadde fylt enda en kurv med penger, gikk han til kongen og sa: "Du skal ikke si Ndròkam-bòzy, men Tsàza mbòzy". "Ja vel," sa kongen. Men kongen skjønnte at mannen hadde lurte ham, så da han var gått, fikk han alle de pengene han ville. Da byttet han ut bukken med en bukk som så akkurat lik ut og gjemte den forheksede bukken.

Etter en tid var det ikke mer penger igjen i huset til den fattige mannen. Da gikk han igjen ut i skogen og slo på treet. "Hvem er det," sa ånden i treet. "Det er meg, den fattige mannen," sa han. "Ta denne stokken og si til den: Ndròka fimbo".

Halàla tok stokken og gikk hjem. Barna kom imot ham og sa: "Hva er det du har med deg?" "Vent og se", sa han. Da han var kommet inn sammen med kona og barna sa han: Ndroka fimbo! Og straks begynte stokken å slå og slå. Mannen kunne ikke huske hva han skulle si, men til slutt sa han Tsàza fimbo. Da sluttet stokken å slå.

Mannen gikk til kongen med den, men han sa ikke hva han skulle si til den.

MADAGASKAR
forum

www.madagaskar.no

Redaktør

Linn Krogh Hansen Mona Sorknes
e-post: ilinn@frisurf.no Tlf: 99 24 98 55

Øvrige redaksjonsmedlemmer

Mona Sorknes, John Magnus Nygaard, Gunnar Roalkvam

Eksterne bidragsytere i dette nummeret

Øyvind Dahl, Terje Munthe, og Johan J. Peterson,
Bjørn-Eddy Andersen, Rolf Ekenes

Lay out

Liv Olaug Haaland

Foto forside: Linn Krogh Hansen Illustrasjon bakside: Terje Munthe

Styret i Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar (VNM)

Leder

Øyvind Dahl e-post: oyvind.dahl@lyse.net

Øvrige styremedlemmer

Sidonie Hansen, Jan Erik Furunes, Heri Ramampiaro, Ellen Veia Rosnes,
Kai Arne Schie, Suzanne Razafimasy Olsen, Endre Haraldseide

VMN er ikke ansvarlig for innholdet i bladet; dette er redaktørens ansvar.

Bladet er utgitt med støtte fra NORAD

ISSN 1504-4750

Han ba om å få leirbollen og bukken som kongen hadde passet på for ham. ”Gi ham bollen og bukken,” sa kongen til slavene sine.

Da han kom hjem, ville han få bollen og bukken til å gi ham mat og penger, men alt han sa og gjorde hjalp ingenting. ”Der kan du se,” sa kona, ”du er en tosk, du har gitt bort det som kunne gitt oss mat!”

Etter en tid samlet kongen sammen sine folk og sa at de nå skulle få se noe virkelig mirakuløst. Han tok frem leirbollen og sa det som skulle sies. Han tok frem bukken og sa det som skulle sies, og folk var over seg av undring over all maten og pengene som kom. Til slutt tok han frem stokken og sa til den: Ndrøka fimbo. Straks begynte stokken

å slå og slå både kongen og alle som var til stede. Da de var døde, sa den fatige mannen, som hadde klatret opp i et tre: Tsàza fimbo. Da sluttet stokken å slå, Halala ble selv konge og fikk alle rikdommene.

Det er ikke jeg som lyver, men de før meg.

Kommentar

Det interessante i dette eventyret er, som språkforskeren Otto Chr. Dahl påpeker i boken, at trylleordene mbòzy (bukke) og fimbo (stokk) er ord fra swahili som snakkes inne på det afrikanske fastlandet (Tanzania og Kenya). Tsàny er nok en forvansking av swahili-ordet sahani som betyr en rund tallerken. Ordet kommer, i likhet med mange andre swahili-ord, fra arabisk sahn. Ndrøka

kommer fra swahili ruka. Det er imperativ for hopp! Dette kan bety at eventyret er kommet til Madagaskar fra fastlandet. Det er sannsynlig at araberne er den opprinnelige kilden, for eventyret er også kjent blant berberne. Fra Madagaskar har det vært kontakt med fastlandet og araberne i over tusen år. Og nå kan du slå opp i Asbjørnsen og Moe og lese eventyret om ”Gutten som gikk til Nordenvinden for å kreve igjen melet”. Den lokale koloritten er til stede enten eventyret dukker opp på Madagaskar eller i norske bygder. Men kilden er den samme.

Eventyret er oversatt og forkortet av Øyvind Dahl fra Otto Chr. Dahl: « Contes malgaches en dialecte sakalava » Oslo: Universitetsforlaget 1968. (18 – 26).

Fredskorpsdeltakere ankommet Stavanger

Historiestudentene Abel Zafianara og Yvette Razaiomenjanahary fra Toliara har nylig ankommet Stavanger. Nå skal de være i Norge i elleve måneder som utvekslingsstudenter i regi av Fredskorpset. De to maîtrise-studentene fra Universitetet i Toliara skal først og fremst jobbe med arkivene på Misjonshøyskolen.

TEKST: LINN KROGH HANSEN

Uttekslingen er en utvidelse av forskningssamarbeidet mellom Senter for interkulturell kommunikasjon (SIK), Universitetet i Stavanger og Universitetet i Toliara, som ble innledet i 2002. Prosjektet er finansiert av NORAD og budsjettet er på 1.000.000 kroner pr år i fire år. Formålet med Norgesoppholdet for Zafianara og Razaiomenjanahary er først og fremst at de skal jobbe i arkivet på NMS med å bearbeide og oversette skriftlig historisk materiale fra Toliara-regionen som skal brukes av de to til egen historie- forskning. I tillegg skal de bistå de ansvarlige for arkivet med arkivering, oversetting, og elektronisk lagring av dokumentene i det gamle arkivet.

- De gassiske studentene vil på denne måten ha tilgang til unikt historisk materiale til egen forskning og i

tillegg lære mer om arkivering, slik at de kan ta med denne kunnskapen tilbake til universitetet i Toliara. Erfaringen fra Stavanger skal dermed kunne komme studentene til nytte i sin egen videre forskning, sier Heidi Holt Zachariassen i SIK, som er ansvarlig for prosjektet. De gassiske kontaktpersonene for prosjektet er Dimby Voavolo, borgermester i Toliara, og Doktor Dina Jeanne ved Universitetet i Toliara.

Arkiveringskurs

Det er også meningen at arkivene i Stavanger skal kunne bistå studentene med å finne historisk materiale av relevans for deres egen historie og etniske grupper på Madagaskar. Spesielt når det gjelder materiale om etniske grupper, er dette noe det finnes

lite av i arkivene på Madagaskar. På Misjonshøyskolen finnes en del informasjon som er skrevet ned og tatt vare på av tidligere norske misjonærer.

- De gassiske Fredskorpsdeltakerne skal forhåpentligvis få muligheten til å gå på arkiveringskurs eksternt i løpet av tiden de er her, slik at de kan få en eller annen form for kursbevis å ta med hjem til bruk på universitetet i Toliara, forteller Heidi Holt Zachariassen.

Studentene skal bo på studenthybler på Misjonshøyskolen under oppholdet, og kommer derfor inn i et internasjonalt og variert miljø. Men først skal de gjennom et tre ukers forberedelseskurs i regi av Fredskorpset, før det blir videre på norsk kurs frem til sommeren.

Med "Sorgenfri" på Madagaskar

Høsten 1990 kastet 20-åringene Peder O. Krogh og Johan J. Petersen loss fra brygga på Nesbru med kurs for Nordsjøen. Med den optimistisk nydøpte lille seilbåten Sorgenfri dro de ut på en jordomseiling som ingen norsk seilebåt tidligere har gjennomført. Madagaskarforum har vært så heldige å få lov til å gjengi et utdrag fra deres bok "Sorgenfri på eventyrlig jordomseiling".

Baugspydet til Baltazar var ikke særlig rett, men skuta seilte som en drøm. (Bildet er utlånt til Madagaskarforum med tillatelse fra Johan J. Peterson)

TEKST : JOHAN J. PETERSON

- Folk kaller meg bare Louis «Bateau», sier han og det svartfurede ansiktet sprekker i et glis. Og båten (la bateau) er min. Han har grunn til å glise, for båten, «Baltazar», er en to-mastet 70-fots skute, og dette er intet rikt land. Vi er blitt venner med Louis og skuta hans, for det er umulig å la være å ta et par slag langs bryggene hver dag for å se på båtene og snakke med folk. Denne kysten er et av de få stedene i verden der brorparten av vare- og mennesketransporten fortsatt foregår under seil. Og her i Hellville, den nordligste havnen før det beryktede Kapp Ambre

ankommer flesteparten av de hundrevis av store seilbåtene.

Louis «Bateau» har snart overlevd i trekvart århundre. Han har fortsatt kølsvart hud, men er blitt hvit i håret. Han ble født under fransk kolonistyre og snakker glimrende fransk.

Han har levd gjennom blodige oppstandelser fram til uavhengighet, og siden regjeringer med tvilsomme metoder. Nå har Madagaskar fått en demokratisk valgt president og parlament. Men hele tiden har Louis seilt, fra han var tretten

år i utliggerkano, og siden med større dhow'er, inntil han i dag er skipper, reder, diktator og Gud på «Baltazar».

Hvorfor ikke bli med oss over til Amllbanjo? spør Louis en dag etter at han har besøkt Sorgenfri sammen med kjæresten Monique. Jeg så forbauset på ham, for det var torsdag. - Skal du seile i morgen, det er jo fredag og mannskapet ditt vil på VieuxPort? (dansehallen i «gamlehavnen», der det er fest hver fredag). - Avreisen bestemmer jeg, sier Louis og det har han jo rett i. Også for oss er fristelsen til å bli med «Baltazar»

så sterk at vi for første og forhåpentligvis siste gang dropper Vieux-Port.

På tur med en dødsfelle

Midt på fredagen begynner vestavindene å blåse, og vannet er høyt nok til at «Baltazar» løfter seg ut av gjørma. Louis' unggutter kaster fortøyningene og staker skuta ut fra brygga. Litt lenger ute ligger Sorgenfri og nøkker i kjettingene, og vi snidder henne før vi står ut av Nossi-Be bukta. Vi er på vei mot Ambanjo med «Baltazar», en av de rareste båtene på Madagaskar.

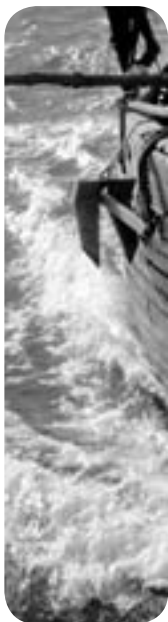
Ved første blick ser «Baltazar» ut som en dårlig skjult dødsfelle. Mastene er krokete som fjellbjørker, og klyverbommen enda verre. Seilene har flere revner enn kortbuksene våre, og fallene ryker for et dårlig ord. To mann øser med bøtter døgnet rundt, hun lekker som en sil. Men som med det meste på Madagaskar, de får det til å funke. Vi trodde at vi selv var blitt verdensmestere i improvisasjoner og Petter Smartløsninger, men her blir vi totalt utkonkurrert.

Louis prøvde lenge å innbille oss at det var en motor i «Baltazar» og hadde montert et gammelt bilinstrumentpanel i styrehuset. Men det viste seg at dieseluhytet var en fiksjon, bl.a. fantes det ingen propell. Det er mangelen på kurante penger som begrenser tilgangen til moderne teknologi. I mellomtiden klarer gasserne seg tilsynelatende utmerket med det de har.

Navigasjon i natten

Mens Louis er opptatt med å regne ut hyra til mannskapet med kritt på dekkplankene, snuser Peder og jeg rundt i båten og prater med guttene. Helt forut i et kott på maks. seks kvadratmeter sover hele mannskapet, på grovt tilhugde plankebord og med en fot høyde til nestemann. Det minner mest om tegninger fra fortidens slaveskip, så om været er bra foretrekker guttene å sove på dekk. Resten av skipet er lastet med palisander. «Baltazar» fører 35 tonn palisander, og det som ikke fikk plass i lasterommene ligger stablet på dekk. I den rommelige kahytten aktenfor styrehuset sover Louis og Monique. På akterdekket har mannskapet fyrt opp et

bål i en kasse med grus der de koker ris, som utgjør åtti prosent av ethvert måltid på Madagaskar. Vi har med oss en kurv med grønnsaker som vi deler rundt som takk for turen. Og vi hjelper

Mens Louis er opptatt med å regne ut hyra til mannskapet med kritt på dekkplankene, snuser Peder og jeg rundt i båten og prater med guttene.

til der vi kan. Vi står til knes i vann i bunnen og lemper, pøser eller trimmer seilene. Men vi holder opp med det når Louis forklarer oss at vi er hans gjester og at han helst ikke ser at vi gjør det som visse er mannskapets jobb.

Om kvelden kommer vi fram til elveløpet til Ambanjo, ankrer opp noen timer til tidevannet er stigende, og seiler i mørke de siste milene fram til byen. Hvordan Louis og styrmannen hans klarte å finne veien mellom sandbanker og mangrovekratt i den kronglete elven i et mørke så svart at vi bare skimtet guttenes hvite glis, det skjønner jeg fortsatt ikke.

To dager senere er vi tilbake i Nossi-Be, og det eneste vi kan angre på er at vi gikk glipp av ukens Vieux-Port.

Møte med innlandet

I løpet av oppholdet på Madagaskar spanderte en vennlig gudinne flybilletter til hovedstaden, og siden rundtur med bil. Det førte oss til innlandslandsbyene, der vi pga. folkene, klesdraktene, bygningene og temperaturen følte oss mer hensatt til indianerlandsbyer i Andesfjellene eller til fjellene i Nepal, enn til Afrika. Men gasserne

regner seg da heller ikke som afrikaneere. De er noe for seg selv. Vi var i skogene og så lemurer, små ekornlignende apekatter, som i likhet med det meste av både dyre- og plantelivet er unike for Madagaskar. Men skog er det ikke stort igjen av. Takket være naturbranner, svebruk og systematisk nedbrenning for å øke beitearealene, er bare en brøkdel av den opprinnelige skogen fremdeles intakt. Metoden er så innarbeidet at den er umulig å stoppe. Selv gresslettene brennes flere ganger årlig. Metoden er i utgangspunktet effektiv, men totalt ødeleggende på sikt.

Madagaskar er et fattig land, men de fleste lever av hva de dyrker eller fisker selv, og lider ingen direkte nød ettersom landet fremdeles er relativt rikt på naturressurser. Hovedstaden, Antananarivo, populært og forståelig kalt Tana, er unntaket. Som i de fleste fattige land søker de fattigste lykken der ingen lykke er å finne - i storbyene. Det er ikke særlig morsomt å vandre gjennom gater der klynger med barn, voksne og gamle sover tett sammen for å holde varmen. Selv om Madagaskar ligger i tropene er Tana en høylandsby, tidvis med kuldegrader om natten. Vi hadde aldri følt oss særlig rike, men i Tana var forskjellene allikevel så skrikende at vi begynte å gi til tiggerne.

Taxibrousse

På veien tilbake til Nossi-Be bruker vi øyas eget transportmiddel, den berømte «taxi-brousse». Det er utslitte kjøretøyer som trafikkerer de nedkjørte gjørmeveiene i den tørre årstiden (i regntiden er de uframkommelige.) Ingen bør ha hastverk når de reiser med taxi-brousse, for her er det overraskelsesmomentet som er regelen. Det er ikke så mange «vasa'er» - hvite menn - som benytter seg av dem, så vi ble gjort litt stas på, og fikk sitte i forsetet. Der var vi bare tre pluss sjåføren. Vår taxi-brousse var en Peugeot 404 fra 1965, og i «vanlig stand». Dvs. at motoren og stereo og hjulene virket, men lite annet - man er ikke smålig på Madagaskar. I bilen var vi elleve voksne og et par barn. Heldigvis gikk buret med høner på taket. Vi i forsetet var altså litt heldige, og trengte bare et par minutter

for å stable oss slik at noen andre klarer å lukke dørene, og vi kunne si litt ut. Den svært voksne damen som Peder og jeg hadde mellom oss var strålende fornøyd med å ha en radmager «vasa» på hver side. De lenger bak hadde det verre. Og selv om jeg hadde girstangen mellom beina, falt jeg ikke mellom setene, for det var nok av knær og kropp som holdt imot.

Kirkesang og branner

Veien var 800 km lang, og skulle ta et døgn, men det ble selvfølgelig to. Med verkende muskler og skjelett hele veien. Mye kunne sies om den turen, men kjedelig var det ikke. Bilen hadde stereo og to kassetter, og de virket hele veien. Og nå kan også vi gassisk kirkesang. Vinduene kunne selvfølgelig ikke lukkes, noe som er glimrende for naturelskere. Om det var kulde og regn på høysletten eller støv og busker i lavlandet, så fikk vi nærkontakt. Og er det kaldt så fryser man jo ikke så mye når man sitter oppå hverandre. Dessuten kjørte vi stadig gjennom områder som sto i brann, og det både varmet og veide opp for mangelen på tobakk. Peder og jeg undret oss over hvordan mange gassere, og spesielt velvoksne kvinner, kan snakke høyløyt og rasende fort - til hverandre - og samtidig, og tilsynelatende avslutte i største forståelse. Vi prøvde å gjøre det samme, men klarte ikke å forvirre andre enn oss selv. Motoren virket nesten to tredjedeler av tiden. Og i den resterende tiden fikk vi prøvesmake gassisk rom, og mottok

gjestfrie overnattingstilbud fra landsbyboerne. De regnet som oss med at bilen aldri ville komme videre. Men det gjorde den, utrolig nok, hver eneste gang.

Ting funker!

Tre timer etter avreisen stoppet motoren for første gang. Siden gikk det sjelden en hel time uten sammenbrudd, og når vi åpnet panseret var det røyk eller bensin eller metalldele overalt. Men det utrolige var at sjåføren, mot en tilsynelatende håpløs overmakt av ødelagte deler og finurlige injeksjonsfeller, hver gang klarte å sparke uhyret i gang igjen. Til slutt røk en uunnværlig del i fordeleren. - Klarer du den så er du god, sa Peder. Vi hadde fremdeles en tendens til å se svart på situasjonen, i motsetning til våre medpassasjerer som tok ethvert sammenbrudd med stoisk ro. Men sjåføren så overbærende på oss, lik en kelner som blir fortalt at tartarbiffen er dårlig stekt. Så skrudde han opp batteriet, brøt løs en innvendig metallplate og satte seg til med filen. Etter en time og et par glass rom var fordeleren i orden. Batteriet virket også! Ting funker på Madagaskar.

”Fady” med medbrakt kamelon

Av og til var det større landsbyer der Amange taxi-brousser var innom. De var sydende gryter av improvisasjonsmekanikk og basar for deler tatt fra biler som hadde stoppet for godt. Den lengste stansen ble på fire timer, for

da måtte Hermie, alias sjåføren, gå en halv mil fram til en slik basar for å finne en ny girstang. Den gamle brakk. Vi hadde med en liten kameleon som var tiltenkt rollen som kakerlakkjeger i Sorgenfri. Med jevne mellomrom hadde vi den oppe for at den skulle få luft og vann, noe som hver gang ble etterfulgt av langvarig mumling mellom to som satt bakerst. De snakket ikke fransk, og først etter et døgn fikk vi forklaringen. I deres stamme var kameleone tabu, eller «fady» som de sier, og de mente dermed at bilens mange sammenbrudd var forårsaket av nettopp kameleonen vår. Tabuer skal man ikke spøke med og kameleonen var grundig lei reisen allikevel, så vi satte den tilbake på et tre i bushen, der den langsomt skiftet farge fra hudbrunt til bladgrønt. Dessverre fikk ikke bilen færre sammenbrudd og etter hvert måtte vi begynne å gå de bratteste oppoverbakkene. Da vi kom fram til Ambanjo, så vi alle ut som grå spøkelses, der bare svetteelvene hadde satt brune spor over kropp og ansikt. Vi spanderte en kald «Three horse beer» på Hermie og medpassasjerene som takk for følget. - Takk, takk sa Hermie, - dette er godt, men motoren virker nå og hvis jeg sitter så sovner jeg, så nå må jeg løpe. - Ha det bra og lykke til videre og jeg håper brua står, hvis ikke får jeg fløte bilen over. Peste hyperaktive Hermie og jogget mot «bussen» med de gjenværende passasjerene i en hale etter seg. De hadde nye 300 km igjen til Diego Soares.

Fakta om Madagaskar

(Fra Human Development Report 2004)

TEKST: BJØRN-EDDY ANDERSEN

BESKRIVELSE	MADAGASKAR	NORGE
Folketall (2002)	16.9 mill	4.5 mill
Forventet folketall 2015	24 mill	4.7 mill
Årlig befolkningsvekst	2.8 %	0.4 %
Hvor mange bor i by?	26.3 %	77.6 %
Befolkning under 15 år	44.6 %	19.7 %
Befolkning over 65 år	3 %	15.2 %
Hvor mange barn pr kvinne	5.4	1.8
Forventet levealder	53.4	78.9
Barnedødelighet pr 1000	84	4
Lese - og skrivekyndighet	67.3 %	100 %
Brutto nasj.produkt pr innb.	740 \$	36.600 \$
Rangert utviklingsindeks	Nr 150 (av 177)	Nr 1
Tilgang på vann i nærheten	53 %	100%
Fattigdomsgrense (1\$ pr dag)	49.1 % (under denne)	
Antall leger pr 100 000	9	367

FOR FULLE SEIL: De er kanskje ikke verdens raskeste, men ingen skal si at de gamle utriggerne ikke er praktiske.

SMIDIGHET: Man skal være lett på foten for å manøvrere utriggerne til vezoene.

Eldgamle båttyper fortsatt i bruk

Mens de fleste av oss ser fremover og tenker størrelse, design og hestekrefter når vi går til anskaffelse av ny båt, ser båtfolket på verdens fjerde største øy seg tilbake når den gamle båten skal byttes ut. På Madagaskar er fortsatt de eldgamle utriggerne brukt som det viktigste transportmiddelet langs kysten.

TEKST OG FOTO: LINN KROGH HANSEN

Lakana vezo; ordet klinger vakkert i ørene på en frossen nordboer som akkurat har landet på den store øya i Det indiske hav. Lakana er det gassiske ordet for båt, og vezo er navnet på fiskerfolkene som bor langs kysten på sydvest Madagaskar. De fleste folkene langs kysten er nå fastboende, men de eldgamle trebåtene er fortsatt en like viktig del av dagliglivet som tidligere, da folkene levde som nomader og flyttet seg etter fiskestimene.

Madagaskar er et land som teknologisk sett bringer oss langt tilbake i tid, og de gassiske utriggerne, bestående av en uthult trestamme med én spinkel ”pa-

tong”, er sannsynligvis det mest synlige eksempelet på dette. Denne farkosten bygges etter nøyaktig samme metode som for to tusen år siden, da de første menneskene kom seilende fra Indonesia og slo seg ned på Madagaskar. Båtene kan både padles og seiles, men av naturlige årsaker er de ikke særlig behagelige å ro. En liten påhengsmotor koster mer enn de fleste har råd til, så her er det naturkreftene og den rå menneskekraften som er drivstoffet.

Ikke nok med at disse flytende museumsgjenstandene fortsatt brukes til å fiske; de brukes også som transportmiddel til å frakte lokalbefolkning, hus-

dyr og turister opp og ned langs kysten. Det finnes nemlig ikke mange private motorbåter langs de gassiske strender, og de få som finnes, tilhører som regel en utlending.

Statussymbol

Mens innlandsfolkene måler sin status i antall okser, måler sjøfolkene sin status utfra størrelse og farge på båten. De fattigste har som regel en liten båt på ti-elleve fot, mens de med litt bedre råd investerer i en større og finere båt. Men uansett størrelse og farge; de lokale gutta er uhyre opptatt av å vedlikeholde båtene sine. Hvis du gir en av de lokale båtfolkene kompliment for vedlikehol-

VEDLIKEHOLD: Enhver vezo med respekt for seg selv passer på at båten er i god stand.

det av båten, har du garantert sikret deg en kompis for resten av oppholdet.

For båten er deres stolthet, og en god skipper har høy status i landsbyen. Hvis man spør en anerkjent skipper om han kunne tenke seg å bytte ut utriggeren med en motorbåt, vil svaret sannsynligvis bli nei.

– Motor? Nei, da trenger man jo ikke å kunne noe, ler Clovice, en av de lokale skipperne utenfor havnebyen Tuléar.

– Seiling krever kunnskap om både båten og om vinden. En motorbåt går av seg selv. Dessuten er jeg glad for å slippe alt bensinsølet og bråket fra motoren, understreker han, og høres nesten ut som en norsk seilpatriot som forsva-

rer at han foretrekker en middels stor Bavaria til fordel for en Hydrolift.

Sjøsterk antikvitet

Som regel er det mannfolka som seiler og fisker, men fiskerjenta Cecile er et unntak. Hun er ikke mer enn 12 år, men selvsikker og dyktig som en voksen mann. Det er derfor ikke nei i min munn når hun inviterer meg ut på tur med faren, selv om begreper som redningsvest og varefakta tilsynelatende ennå ikke er funnet opp på Madagaskar.

Til tross for at det ikke er mer enn en meter høye bølger inni lagunen, føles det som om både båten og masten kan

klappe sammen når som helst. Tre personer er også maksimalt av hva den lille saken kan tåle. Men når Cecile etter en stund klatrer ut på den tynne utriggeren, retter båten seg opp igjen og knirkingen avtar. Denne maritime antikviteten viser seg, mot alle odds, å være både stabil og sjøsterk. Men jeg ville nok likevel ikke lagt ut på tur til Indonesia med en gassisk lakana.

Hvordan fikk Madagaskar navnet sitt?

Det er egentlig en fantastisk historie. Øya fikk navnet fra en som aldri hadde vært der, ved en ren misforståelse.

TEKST: ØYVIND DAHL

KART: FRA BOKEN "MERKVERDIGE MADAGASKAR"

Ta en titt på kartet ved siden av. Litt til venstre for den store seilskuta i Oseanus Indicus (Det indiske hav) finner du inntegnet en øy av en ugjenkjennelig fasong. Hvis du ser godt, kan du finne navnet Madagascar Insula inntegnet på kartet. Tvers over øya går det en linje markert med stembukken i en medaljong. Linjen har navnet tropicus capricorni, altså stembukkens vendekrets, som ganske riktig krysser Madagaskar litt sør for Toliara. Vest for øya finner du en fantasifull tegning av den afrikanske kyst. Lenger nord kan du lese Sinus arabicus, altså Den arabiske bukt, innseilingen til Rødehavet. Ganske interessant at vi finner Zanzibar Insula sør for Madagaskar!

Kartet er fra en globus laget av den tyske kartografen Martin Behaim i 1492, åtte år før Madagaskar ble "oppdaget" av portugiserne. Globusen befinner seg nå på museum i Nürnberg i Tyskland. Naturlig nok finnes verken Nord- eller Søramerika på denne globusen.

Det hadde seg slik at venezianeren Marco Polo (1254-1324) på sin store reise tvers gjennom Asia til Kina og Mongolia – der han ifølge tradisjonen tilbrakte 17 år i tjeneste hos den store Kublai Khan – fikk høre om et besynderlig land øst for Afrika. I Boken om underverkene kan vi lese:

Madeigascar er ei øy i sør mer enn

1000 sjømil bortenfor Socotra [som ligger rett utenfor Afrikas Horn ved innløpet til Rødehavet]. Innbyggerne er alle sarasenere [arabere] og tilber Muhammed. De har fire sjeiker, dvs fire eldste som styrer denne øya. Vit at den er meget nobel og vakker, og en av de største i verden, for den har en omkrets på omtrent 4000 sjømil. Innbyggerne lever av handel og håndverk. Og det sies at på denne øya er det flere elefanter enn i noen annen provins som vi skal fortelle mer om lenger nede og som har navnet Zanghibar [Zanzibar]. På disse øyene er det så stor handel med elfenben at det er et under. De spiser på denne øya bare kamelkjøtt; hver dag dreper de mer kameler enn noen kan tro uten å ha sett det. Og de sier at det er det beste kjøttet i verden ...

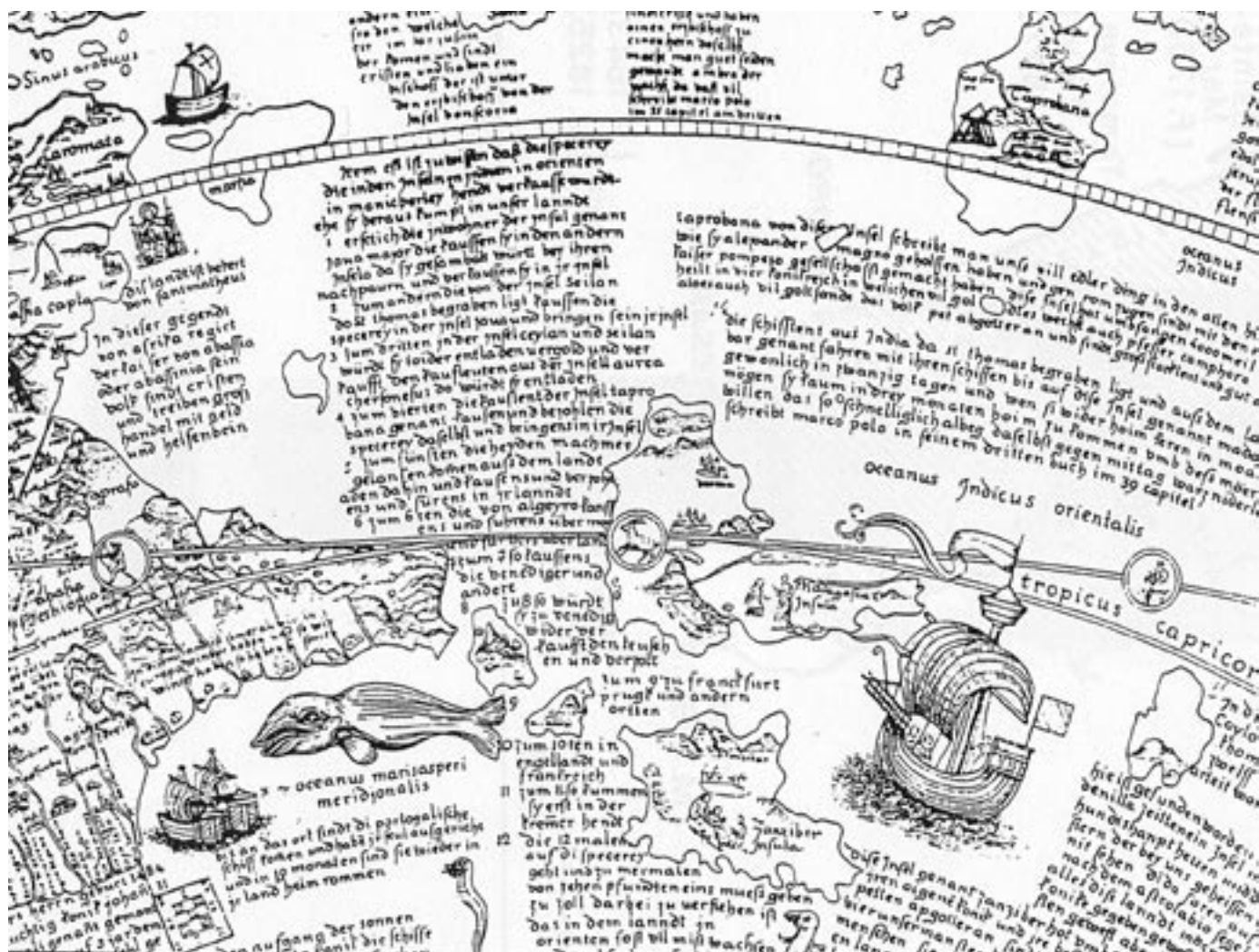
Noen av de som har vært der og kommet tilbake, fortalte til Messire Marco Polo at der var fuglegribber som var skapt som ørner, men de var umåtelig store, for, sier de, vingspennet var 30 fot og fjærene deres var 12 fot lange; og de var så sterke at de kunne ta en elefant i klørne og løfte den høyt, deretter slippe den ned, og etter å ha drept den slik, kunne de fly ned og spise så mye de ville. Folk på denne øya kaller den Rok, den har ikke noe annet navn ... (Sibree 1878; Hébert 1971)

Marco Polo kjente øya bare av omtale. Som vi forstår, er fantasi og virkelig-

het blandet godt sammen. Senere historikere har ment at han har blandet sammen opplysningene om Madagaskar med Mogadisho, som ligger på kysten av Somalia. Der var det også kameler og muligens elefanter. Opplysningene om fuglen Rok stemmer overens med eventyrene til Sinbad sjøfareren i Tusen og en natt. Der fortelles det at fuglen Rok kunne slippe store steiner ned på skip. Ryktene om de store elefantfuglene (aepiornis), som for øvrig ikke har kunnet fly, var egnet til å sette fantasien i sving.

Kjært barn

Selve navnet på øya skal være en forvanskning av Magadaxo, et gammelt navn på Mogadisho (Mogadiscio). Marco Polo skal ha kalt øya Magastar, med Madeigascar som latinsk form. Andre skrivemåter har vært Magadaster, Madaguascar eller Madeigasbar (COACM I:114). Det siste er en parallell til Zanghibar som betyr "landet til zanghi" (zenj eller zanj, de svarte) på arabisk. Madeigasbar skulle være "landet til madeigas". Men araberne kalte landet på den tiden for Comr eller El-Qomr, som – når det på arabisk skrives uten vokaler, kmr – kunne forstås som kamar -- "måne". Navnet er blitt hengende fast ved øygruppen som befinner seg mellom Madagaskar og afrikakysten – Komorene. På swahili kaltes øya for Bukini, det vil si "landet til buki". Det

kan ha noe for seg, for vi vet at det var mye kontakt mellom østafrikakysten og Madagaskar før europeerne kom. Portugiserne kalte øya for Sankt Laurentius' øy etter den dagen den ble "oppdaget", 10. august 1500. Men det var da engelskmennene oppfordret merinakongen i Antananarivo til å kalle seg "King of Madagascar", at gasserne fikk Marco Polos navn fra europeerne. Selv kalte de seg rett og slett olona (folk).

Også bakgrunnen til betegnelsen "madagasser" eller "malagasser" er kronglete, men vi skal gjøre historien kort. En av de første europeerne som bodde på Madagaskar, var den portugisiske pateren Luis Mariano på begynnelsen av sekstenhundretallet. Han nevner et kongedømme i sørøst som kaltes "Mitacassi" eller "Matacasi". Noe sene-

re, i 1651, kaller en franskmann, Cauche, disse kongerikene "Madegache" eller "Madegasse". Innbyggerne kalles "Mallegasses" eller "Madegasses" (COACM VII:107–109). Dette er blitt til felles navn for alle innbyggerne på Madagaskar. De kalles "madecasse" eller "malgache" som på fransk er mest alminnelig. Det er blitt "Malagasy" på engelsk, og adoptert av gasserne selv som "malagasy" ("y" uttales "i" på gassisk). Engelskmennene bruker også av og til formen "Madagascan" istedenfor "Malagasy" (Hébert 1971).

På norsk er navnet på folket blitt "madagassere" eller kortformen "gassere". Det er helt kurant å si "madagassisk" eller "gassisk" på norsk. Det svarer til de adjektivene gasserne selv bruker, malagasy og kortformen gasy.

Litteratur:

COACM (1903--1913): A. Grandidier, Charles-Roux, Cl. Delhorbe, H. Froidevaux, G. Grandidier. (red.). Collection des ouvrages anciens concernant Madagascar. 9 volumes, Paris: Comité de Madagascar.
 Dahl, Øyvind 1998: "Merkverdige Madagaskar. Øya mellom øst og vest.", Oslo: Spartacus.
 Hébert, J. C. 1971: "Madagascar et Malagasy – Histoire d'un double nom de batême". I Bulletin de Madagascar. 302-303, 583-613.
 Sibree, J. 1878: "Marco Polo's Description of Madagascar". I Antananarivo Annual. No. IV. 423-426.

Zana'baza - Et kunstprosjekt

Jeg er billedkunstner og har i de senere år i økende grad fokusert på Madagaskar, som er mitt fødeland. Jeg arbeider med et større prosjekt som er satt sammen av flere deler, og er nå i ferd med å legge siste hånd på en større utstilling som skal vises i Stavanger Kunstforening til sommeren.

Zebu ved Tsiribina.

TEKST OG BILDER: TERJE MUNTHE

Jeg ble født i Lars Dahles hus på Isoraka i Antananarivo i 1948. Mine foreldre; Olaug og Ludvig Munthe var naturligvis misjonærer. De var plassert i et distrikt på vestkysten og bodde periodevis i Morondava, Malaimbandy og Belo sur Tsiribina. I dette hete og karrige landskapet hadde jeg mine første barneår. Senere flyttet vi til provinshovedstaden Fianarantsoa i den sørlige delen av innlandet. Da jeg begynte på skolen bodde jeg store deler av året på internatet ved Den Norske Skolen i Antsirabe. Med unntak av to år i Norge mellom 1954 og 56 tilbrakte jeg hele min barndom på Madagaskar.

Helt siden jeg som tolvåring kom til Norge i 1961, har jeg lengtet tilbake til mitt andre hjemland. Etter at jeg begynte å studere ved Kunstakademiet tok denne lengselen form av en ide om en dag å reise til Madagaskar for å tegne og male.

Det ble bare med tanken. Jeg utsatte det stadig, det var alltid andre viktige prosjekter å bruke tid og penger på. Düsseldorf, London og New York sto høye-

re i prioritering. Det skulle gå hele 36 år før jeg endelig kom hjem igjen. I 1997 inviterte mor og far meg og mine søsken med på en tettpakket "sentimental journey" til barndommens rike.

Et vendepunkt

For meg ble dette et vendepunkt i livet. Både personlig og profesjonelt. Madagaskar innhyllet meg umiddelbart i et hav av kunnskap, følelser og minner. Og best av alt; alle disse brokkene og fragmentene var ikke kaotiske og roteete. De hadde form! Jeg innså med ett at hele mitt estetiske univers er relatert til Madagaskar. Jeg sto der med en klar tematikk og et helt repertoar av kunstneriske virkemidler som alle bygger på mine tidligste estetiske erfaringer. Former og farger, lukter og stofflighet, lyder og musikk; alt hang sammen og ga mening. Jeg startet da et langsiktig arbeid for å utvikle prosjekter av relevans for Madagaskar der min kompetanse kunne komme til nytte.

I 1999 la jeg fram søknader for Stavanger Kommune og Rogaland Fylkeskommune. Med støtte fra begge instan-

ser, tilbrakte jeg hele november måned samme år på Madagaskar. Jeg knyttet en rekke kontakter med institusjoner, billedkunstnere og musikere. Disse har jeg videreutviklet gjennom to senere reiser, finansiert ved egne midler. Jeg har samlet stoff, sortert materialer og ideer.

Utstillingen: Mitt Fødeland

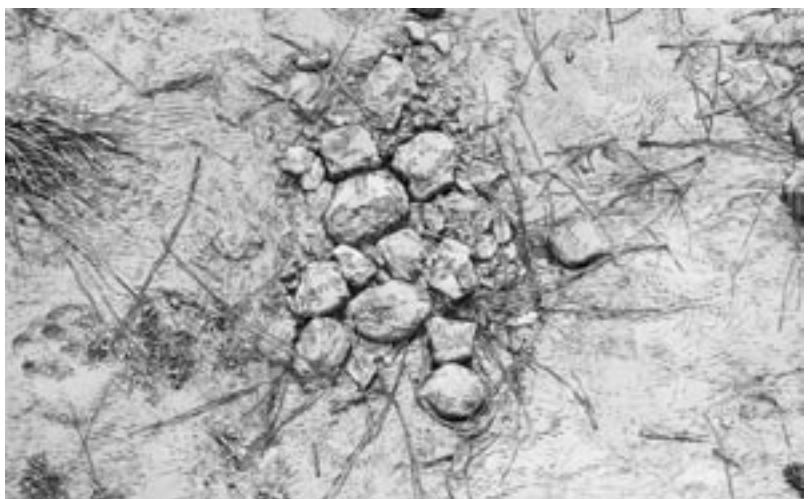
Jeg er nå i ferd med å legge siste hånd på en større utstilling som skal vises i Stavanger Kunstforeningen til sommeren. Utstillingen åpner 12. juni og vil bestå av rundt 40 digitale tegninger med motiv fra Madagaskar, alle i format 120cm x 180cm. De vil monteres forholdsvis tett og er ment å fungere som en serie; en tegneserie om man vil. Det ligger ikke en entydig fortelling til grunn. Bildene skal heller ikke betraktes i en bestemt rekkefølge, men bildene vil som helhet ha stor påvirkning på publikums oppfattelse av enkelt bildene.

Formspråket jeg bruker er basert på klassisk tegneteknikk, først og fremst gjennom bruk av penn/pensel og tusj.

Fra Fianarantsoa. Utsnitt.

Jeg har brukt mange år på å tilegne meg dette formspråket og har gjennom årene sølt mye tusj.

Øverst: Mot Miandrovaso. Utsnitt. Over: Tokotany 2.

I dag er dette en tradisjon som holdes i hevd av tegneserie kunstnere innen den fransk - belgiske skole. Jeg har brukt mange år på å tilegne meg dette formspråket og har gjennom årene sølt mye tusj. I dag tegner jeg digitalt. Jeg baserer mine motiver på eget fotomateriale. Jeg reduserer fotografiet til et nedtonet fargesjikt og omtolker fotoinformasjonen til en mer presis tegnet informasjon. Samspillet mellom fotografisk og tegnet informasjon gir bildene en særegen dimensjon. Bildene skrives ut på lerret som monteres på blindrammer på vanlig vis.

Siden bildene er tegnet for et stort format er det ikke lette å gi dem i forminskhet helformat. Derfor er det utsnitt, nærbilder som gjengis her i bladet.

Stavanger - Paris - Antananarivo:

Pays de ma Naissance / Ny Tany Nahaterahako

Utstillingen er første element i min "pakke" med Madagaskar prosjekter. Planen er å vise utstillingen i Frankrike så vel som på Madagaskar. Hensikten med dette er å ta et konkret skritt mot å initiere framtidig billedkunst utveksling mellom Norge og Madagaskar. Å sende en presentasjon av norsk samtidskunst til Madagaskar ville pr. i dag være som et slag i løse luften. Det ville kun hatt interesse for et begrenset publikum først og fremst i hovedstaden. Det vil ta tid å bygge opp et nettverk, et apparat som kan formidle og nyttiggjøre seg denne type utveksling. Presentasjon av gassisk billedkunst i Norge vil

heller ikke "gå av seg selv". Også her vil det ta tid å utvikle form og metode slik at det ikke bare blir et lite blaff, en kuriositet. Det må tenkes langsiktig dersom vi skal lykkes med å utvikle reell og likeverdig utveksling.

Madagaskar er følgelig ikke uten videre klar for en bred presentasjon av samtidskunst fra Norge. Derfor lanserer jeg meg selv som et første skritt fram mot bredere og dypere kontakter med tiden.

Jeg håper mange vil ha anledning til å besøke Stavanger Kunstforening i sommer. Jeg tror mange vil kjenne seg igjen. Jeg regner for øvrig med å vise utstillingen flere steder i Norge også etter hvert.

En do til besvær

– Alle ungene hadde vondt i magen i forrige måned. Det var helt forferdelig, sier en kvinnestemme i halvmørket fra det ene hjørnet av skolestua.

TEKST OG FOTO: ROLF EKENES

– Noen av dem kastet opp. Og da kom det opp ganske store mark. Kvinnen gjør en håndbevegelse som fører tanken hen på krypdyr på størrelse med snok og småslanger. Ikke sikkert det er veldig overdrevet; innvollsormer som ungene kaster opp kan være ganske store. Noen av de andre nikker omkring henne.

– Og nå får de sikkert snart vondt i magen igjen, fortsetter hun. Men vi har jo ikke medisiner her i byen, ingenting! – Så hvis de blir virkelig syke, må vi først ta dem over bukta i lakana. Hun gjør bølgebevegelser med den ene armen i retning mot sjøen og etterlater ingen tvil om at det å frakte syke i de små kanoene deres er galskap.

– Og deretter må vi bære dem i nesten 70 kilometer før vi kommer til sykehuset, tilføyer hun og nevner en by lenger sørøst. – Det er jo, – det går bare ikke, mange har dødd på veien! Hun har nesten reist seg, dette er hverdagen i landsbyen hennes og nå må det sies fra så det høres.

– Så vi bare venter på sykestue, når skal vi få det? De andre rundt henne gir sitt sterke bifall, dette har de bedt om lenge men har de fått noe? Neida.

Diare-drøftinger

– Og så har mange diare, legger en kar til. Han sitter helt framme og ser seg omkring. Våger han å snakke om det, tro? Jada, men bare så vidt, alt som er forbundet med diare og slike emner er ganske tabubelagt i dette området og lite gjenstand for detaljerte drøftinger. Men i kveld må tabuene vike for den gylne anledning til å beskrive elendig-

heten. Det gjør han nesten malerisk; hos noen rant det i dagevis og stadig flere fikk magerenne; det ble nesten som en pest. Om ikke misjonæren forsto hvor ille det var?

– Joda, sier Arild. – Men hvor gikk dere på do hen da? Han har snudd seg og ser bakover på rekkene av folk i skolestua. Om Arild hadde ønsket å bringe forsamlingen til en brå og brutal taushet, hadde han valgt rett metode. Plutselig ble det helt stille, folk fikk det travelt med å se ned i gulvet eller studere flygebillene som stupte inn i stearinlysflammen på bordet foran dem, og ble liggende og surre vingeløse omkring. Hvor de hadde gått hen på do?

Ren og pen ektemann

Vi er på folkemøte på skolen i Andamoty, en fiskerlandsby ganske langt nord på Madagaskars vestkyst. I går morges ankret vi opp ute i bukta med Shalom, den stolte Colin Archer-skuta. Her i området har NMS-misjonæren Arild Bakke og Shalom-teamet arbeidet i omkring fire år nå. Andamoty er en av utallige landsbyer langs kysten som mangler det meste. Men så har lykkens – og Shalomarbeidets sol smilt til dem de siste årene.

– De hadde omtrent ikke rent vann her, sa Arild litt tidligere på dagen da vi sto og så på noen gutter vaske seg ved den nye brønnen nedenfor skolen. – Nå har de fått tre sanne brønner, en fabelaktig velsignelse. Rent vann er helt avgjørende for helsa til folk her.

Vannspruten sto av morgenvask-guttene; såpe og bøtter og latter og leven. Ved vaskeplassen litt lenger oppe sto

en dame og trakk vann opp av brønnen i ei bøtte. Midt oppå den støpte vaskebenken like ved satt mannen hennes i kortbuksa og hadde storrengring på både seg selv og en haug skitentøy. Han øste vann i store mengder over seg med en pøs. Kona virket veldig fornøyd med resultatet. På bakken subbet en flokk ender omkring i søla og var i paradiset.

– Og skolen de har fått, var oppfyllelsen av en gammel drøm. Det bor mange hundre mennesker i landsbyen her, men noen skole har de ikke hatt – før for to år siden. Tenk på det, alle disse ungene, og ingen skole. Men nå er det snart 150 elever her.

Vi står inne i et fullstendig overfylt klasserom. Her er elevtallet godt over alle tillatte norske normer. Men vi er altså ikke i Norge. Det er stekende hett under blikktaket. Men det demper ikke stemningen i klasserommet. Er det seksti elever stuert sammen på de smale benkene her inne? Eller sytti? De er i hvert fall gruelig mange, der de kjemper intenst om lærerens oppmerksomhet for å svare på spørsmålet om hvor mange fisk Zoba og faren fikk på fiskeaturen i går – til sammen.

Egenbidrag

– Hele tida trekker vi folket i landsbyen inn, forteller Arild mens vi er på vei til folkemøtet. Måten de arbeider på, følger samme mønsteret i de etter hvert mange landsbyene hvor Shalom er i virksomhet.

– Det er ikke vi som bestemmer hva slags utvikling de skal ha i landsbyene. Det må folk bestemme sjøl. Hvis

DOBESVÆR: En do uten vegger bruker i hvert fall ingen.

de ikke ansvarliggjøres, får de ikke noe eiendomsforhold til prosjektene og det vi går i gang med. Vi spør: Hva trenger dere her i byen? Det de svarer, går som regel på de helt grunnleggende tingene: rent vann, sykehus, skole, hjelp til fiskingen, medisiner, problemer med dyrkingen. Så sier vi: Hva skal vi starte med? Og hvordan tenker dere at vi kan hjelpe dere? Hele tida er det de selv som skal ha føringen, ta ansvar, bidra. Så gjør vi etter hvert en avtale som sier klart hva vi kan komme opp med fra Shalom, og hva de selv skal gjøre. Egenbidraget er helt grunnleggende. Det består som regel i å skaffe sand og stein til støping, gras til tak, grave, bygge gjerde, skaffe trevirke til hus. Så tar vi de mer pengekrevene delene av prosjektet, og det som må skaffes utenfra.

De døde bens vilje

– Men så støtte vi på et formidabelt problem, forteller Arild videre. Vi er nesten framme ved skolen. Oppe ved inngangsdøra står det allerede ganske mange mennesker; de har kommet for å være med på møtet. –Vi er i et område hvor det er fady – tabu av verste slag – å gå på do der andre har vært på do før. Man skal ikke samle på ekskrementer, det har fedrene aldri gjort eller godtatt. Og hvis det blir mislykket av de døde fedre, så kan ikke dagens levende bare gå hen og gjøre noe helt annet. Respekten for viljen til de døde beinrester er enorm. Bare ren nød kan få dem til å bryte med den.

– Men den rene nød har de egentlig allerede, fortsetter Arild. –For det at de går på do overalt ute i buskene omkring landsbyen, er helt ille. Det er en av de viktigste årsakene til mange av helseproblemene de sliter med. Bare tenk på det: hundre og femti elever ut i buskene rundt skolen hvert frikvarter. Er det rart de har diare? Sånn er det i hele landsbyen. Han ser på en flokk unger som leker nede ved vaskeplassen.

– Så gjorde vi en avtale. De ønsket seg et lite sykehus. Javel, sa vi, kanskje vi kan hjelpe dere med det. Men først må dere være med oss og bygge en latrine her på skolen. Vi graver hull og støper lokk. Så setter dere opp et skikkelig

gjerde omkring så folk kan ordne sine ting i fred. Jada, sa folk – og gjorde inngenting.

Vi går videre opp mot skoleplassen. – Denne latrinen skulle ha vært ferdig for lengst, sier Arild og setter foten på en støpt plattning en halvmeter over bakken – med to hull i. Andamotys første offentlige toalett, uten vegger. Spørsmålet er bare: Vil de noen gang komme opp?

Ukontrollert avføring

– Ikke sant at vi var enige om at dersom at dersom det skulle bli noe sykehus her i Andamoty, så måtte vi først få på plass en skikkelig do? spør Arild mens han ser ut over forsamlingen. Han har akkurat avbrutt stillheten i folkemøtet etter at mannen helt framme hadde brakt den ukontrollerte avføring i byen på bane. Joda, folk nikket, akkurat sånn var det.

– Og avtalen var at når vi hadde gjort ferdig vår del, skulle dere få opp veggene. Før det var i orden, skulle sykehuset bare vente. Ikke sant? Han smiler; de ser brydd på hverandre og nikker forsiktig. –Nå har vi gjort vår del, en diger do er klar. Men den mangler vegger. Og hvem vil gå på do uten vegger? Ikke dere i hvert fall. Arild humrer; til dels forsamlingen også, he he, de ser for sitt indre blikk de frykteligste ting. – Kanskje det er fordi dere mangler spiker? Det kan vi fikse. Han ler – og vet at sandalen gnager et annet sted.

Landsbysjefen hoster og kremter framme ved bordet. Han er knapt synlig i det svake lysskinnet. Landsbysjefen er altså muslim som mange andre i byen. Og islam nekter ingen å gå på fellesdo. Men han er jo også gasser, og fedreviljen puster ham i nakken. Så må han også selvsagt lytte til folkevilljen.

Samtidig trenger de enormt til bedre helsekår i byen. Og alle som tenker, forstår at da må de endre på dovanene. De trenger veldig et sykehus i Andamoty. Men nå er det blitt avhengig av at de får opp nydoen, det er han veldig klar over. Han vrir seg. Det blir vanskelig å få alle til å slutte opp om en annen dopraksis. Kunne han bare få med kvinnene, da var mye gjort. De kjenner

problemene aller mest på kroppen, og er ikke så bundet til tradisjonene som mennene. De er alltid ivrigst på nye ting; de vet hva skikkelig vann betyr, medisiner, helse, skole. Arild ser det arbeider i hele kroppen til landsbysjefen.

–Vel altså, hm, det er jo sant nok, alt sammen. Han ser ut over pultrekkene hvor folk sitter tett. –Men vi skal se på sakene – igjen, sier sjefen, uten å gå for dypt i materien. Så går han over på noen andre saker som ikke er på langt nær så – illeluktende. Der går det fort å bli enige, sånn gjør dere og slik gjør vi, ok? Han ser over på shalomfolket som sitter borte ved døren. Etter hvert er møtet over og folk siger sakte ut i tropenatten.

Handler om tro

– For å være ærlig, sier Arild mens vi sitter på bakken utenfor skolen og ser opp mot en fantastisk stjernehimmel, – så må det komme en endring hos dem i mer enn bare holdninger. For dette handler om tro. Det de gamle fedrene mente, teller fortsatt enormt mye; fedretroen går dypt hos folket her. Alt som har med do å gjøre, er kjempevanskelig for dem. Samtidig vet de egentlig sjøl hvilken vei de må velge. Og de gassiske helsefolkene inne fra byen som kommer hit iblant sier også det samme: lag latriner – eller vær så god gå rundt og vær sjuke. Dere velger sjøl. – Så vi håper at når evangelisten Tsaboto og kona flytter hit opp og bygger seg en do selv, vil noen andre etter hvert våge det samme. Evangelisten er fri nok til det, han er ikke bundet til fedrefrykten. Og så får han forhåpentlig med seg den lille flokken av kristne i byen til å slutte seg til rekken av dogåere. Da kan ting begynne å skje.

Arild ser ut i den bekmørke natten.

– Kanskje får vi se at evangeliet etter hvert virkelig kan gi noe enormt fint til folket her i Andamoty – både for hverdagslivet og evighetslivet? Det har det allerede gjort men det kan bli mer. Du skal ikke se bort fra det.

Han drar handa gjennom håret og ser på meg. –Men det kan nok ta litt tid.

Pedofili-kamp i sped begynnelse

Ifølge UNICEF er mellom 30 og 50 prosent av alle prostituerte i to av landets største byer barn under 18 år. Nå har myndighetene på Madagaskar satt i gang en kampanje for å få slutt på den seksuelle utnyttelsen av mindreårige.

AV LINN KROGH HANSEN

Det er president Marc Ravalomanana som har tatt initiativet til kampanjen, og resultatet av de tre undersøkelsene ble presentert overfor representanter for ministrene for kultur, turisme og befolkningsspørsmål, sammen med representanter for blant annet Justisdepartementet, Samferdsels- og arbeidsdepartementet, det gassiske diplomati- et, pressen og diverse multi- og bilaterale hjelpeorganisasjoner.

Utdanning viktig

Kampanjen består blant annet av en film som følger to unge søstre, hvor den eldste blir lurt inn i prostitusjonens verden, mens den yngste fortsetter å studere. Filmen fokuserer på farene ved at barn blir seksuelt utnyttet, både med tanke på aids og andre fysiske konsekvenser.

Samtidig viser den viktigheten av at unge jenter tar en utdanning, noe som ikke har vært vanlig på Madagaskar fram til nå. Både UNICEF og gassiske myndigheter håper at filmen skal hjelpe til med å bevisstgjøre befolkningen om farene ved seksuell utnyttelse, og heller oppfordre de unge til å tenke mer langsiktig og ta utdanning.

Må rapportere

Det er ikke bare gasserne som involverer seg i kampen mot pedofiliturismen. Overvåking av pedofili og seksuelle utnyttelse av barn er inkludert som et påbud i Barnekonvensjonen.

– Alle land, inkludert Madagaskar, må rapportere til Genève om barnas situasjon i eget land hvert femte år, forteller programrådgiver Tone Dalen i UNICEF.

1,4 millioner mindreårige arbeider på Madagaskar. I juni 2004 lanserte ILO

en kampanje med slagordet: «Barna på skole, de voksne i arbeid». Mange dropper skolen fordi de må jobbe hjemme. Andre må jobbe som hushjelper, arbeide i jordbruket, i gruver eller prostituere seg. Likevel er det en endring på gang: I 1995 ble 60,1 % innskrevet i skolen, i 2003 er tallet 82 %. Målet er å få alle inn i skolen innen 2015.

Indirekte tiltak

CARE Norge er involvert på Madagaskar i forbindelse med kriseberedskap og rehabilitering etter syklonødeleggelser.

– Vi rehabiliterer skoler for å unngå at skolebarn blir gående for lenge uten skolegang etter slike ødeleggelser, samtidig som vi driver opplysningsarbeid overfor foreldre for å skape større forståelse for nødvendigheten av skolegang, forteller Moira Eknes i CARE Norge. De sysselsetter også mange gjennom såkalte food for work programmer.

Dette har en indirekte effekt i forhold til problemene med pedofiliturisme. Eknes forteller at CARE Madagaskar har flere donorer og et forholdsvis stort program i Tana og i områder på østkysten. De jobber ikke i de mest populære turistområdene, men fokuserer på å bekjempe fattigdom og bedre levekår både i urbane strøk og på landsbygda, og vil satse mer på utdanningsprosjekter.

Den Internasjonale Redd Barna-alliansen planlegger også et prosjekt på Madagaskar, opplyser Veenace Koonjal, rådgiver ved organisasjonens lokale kontor på Mauritius.

– Prosjekter er ennå i planleggingsfasen, men har blitt noe forsinket etter-

som vår samarbeidspartner på Madagaskar også er medlem av landets regjering, og dermed har vært en del opp-tatt, informerer Koonjal. Detaljene for prosjektene på Madagaskar er derfor foreløpig ikke helt ferdig utarbeidet, men kampen mot seksuell utnyttelse av barn er høyt prioritert her som i andre Redd Barna-land.

Nye "Jaktmarker"

Harald Skjønsvell i Kripas forteller at Interpol jobber aktivt mot pedofiliturisme, men at det er vanskelig å jobbe i de landene som er fattigst, slik som Madagaskar. De er i stor grad avhengig av tips fra publikum. «Gruppen mot sexuell overgrep mot barn och Barnpornografi» ved Svenska Rikskriminalpolisen er kjent med at de pedofile stadig finner nye «jaktmarker» for å unngå å bli tatt.

– Det er derfor land som Thailand og Filippinene ikke lengre er like ettertraktede blant pedofile, fastslår kriminalinspektør Sten Warmland i Svenska Rikskriminalpolisen.

UNICEF og ILO arbeider også aktivt mot seksuell utnyttelse av barn, og presenterte i desember 2003 tre undersøkelser som belyser seksuelt misbruk av barn på Madagaskar.

Det ser nå ut til at stadig flere aktører tar problemet med pedofile turister seriøst, både på internasjonalt og lokalt plan. Det er derfor viktig at turister eller andre reisende som er vitne til det de mener er seksuell utnyttelse av barn melder fra til både lokale og egen myndigheter.

MADAGASKAR-NYTT

Spalten er samlet og redigert av Øyvind Dahl på bakgrunn av meldinger fanget opp over internett, for det meste fra aviser i hovedstaden på Madagaskar. De nyeste nyhetene kommer først. Nyhetene oppdateres jevnlig på hjemmesidene til Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar: www.madagaskar.no.

Februar 2005

Kineserne skal bygge en ny sementfabrikk

Grunnstenen for en ny sementfabrikk er lagt i Ambohimambola i nærheten av Mahajanga i nærvær av presidenten. Fabrikken skal stå klar ved årsskiftet og skal produsere 250 000 tonn sement i året. Changchun kan bli vennskapsby til Mahajanga. (28. feb. 2005).

Veien til Tolagnaro (Fort Dauphin) skal utbedres

EU har besluttet å bidra med utbedring av veien til Tolagnaro (Fort Dauphin) via Ihosy. I de senere år har den vært nærmest ufremkommelig. En ny vei vil bidra til økonomisk utvikling av regionen, hevdes det. Nå er det bare flyet som sikrer kommunikasjonen. Det skal også opparbeides en dypvannshavn i Eholala, noen kilometer fra byen. (28. feb. 2005).

Nytt gassisk-språklig leksikon

Da presidenten besøkte Vitenskapakademiet, ble det presentert et nytt gassisk-språklig leksikon på 873 sider. Leksikonet har 35 000 definisjoner, 400 tekster, og hundrevis av illustrasjoner. 135 forskere har levert bidrag i løpet av to år. Sveitserne har bidratt med finansieringen av tiltaket. (25. feb. 2005)

Ny rolle for det gassiske språk?

President Marc Ravalomanana ble motatt av lederen for Det gassiske vitenskapsakademiet (Académie Malgache), president Rajaona Andriamananjara under lanseringen av et nytt gassisk leksikon. Ved den anledning uttalte han: "Det gassiske språk bør brukes i administrasjon, i utdanning og i kommunikasjon. Vårt språk bør være et redskap for all utvikling. Det er en rikdom som vi alle kan være stolte av." Samtidig viste han til grunnloven som i artikkel 4 fastslår at gassisk språk er nasjonalspråk. Presidenten har aldri skjult sin sympati for

gassisk. Men etter den forrige epoken med "malgachisation" etter studentrevolusjonen i 1972, gikk man for hurtig frem slik at lærerne ikke hadde gode nok kunnskaper. Det fantes heller ikke lærebøker. Neglisjeringen av fremmedspråk førte til at studentene ikke kom inn på utenlandske universiteter. Derfor svingte pendelen tilbake til fransk språk i utdanningen omkring innføringen av den tredje republikk i 1992. Oppgraderingen av statusen til det gassiske språk er derfor "langsiktig arbeid". (25. feb. 2005).

Forsoning mellom TIM og AVI

Det har vært et møte mellom de to partiene. President for AVI (Asa Vita no Ifampitsarana) Norbert Lala Ratsirahonana sier at saken er oppklart og at det ikke er noen misforståelser mellom dem. Se melding 20. feb. (23. feb. 2005).

Pousse-pousse fabrikeres i Manakara

Disse mennesketrukne drosjene fabrikeres både i Antsirabe og i Manakara. I Manakara er 40 nylig satt i trafikk. De kan leies for 800 og 1000 ariary pr dag (ca 3 kr dagen). For mange mennesker er dette levebrødet. Årlig registrering koster Ar 1200 (ca. 4 kr). En pousse-pousse kan ta fra 100 til 150 kg. (21. feb. 2005).

Kontroll av eksport av edeltre

I løpet av desember 2004 og januar 2005 er det eksportert 800 m3 rosentre. Dette har innbrakt 167 mill Ariary. Eksportørene har dannet en sammenslutning for å kontrollere priser og leveringsbetingelser. En god del hugst av edeltre foregår ulovlig. Det gjelder både ibenholt, rosentre og palisander. Kina er den store kjøperen av slike tresorter. Disse tresortene trues av utryddelse. Mange tusen mennesker lever av utnyttelsen av skogen. (21. feb. 2005).

Forts. s. 18

Bli medlem!

til VNM
v/ Jan Erik Furunes
Ytre Ringvei 38
7100 RISSA

Bli medlem i Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar

Her vil du bli oppdatert på det siste som skjer på Madagaskar, motta Madagaskar-forum, og ellers få tilbud om medlemskvelder og deltakelse i interessegrupper. Medlemskap koster kun 150 kroner pr. år som hovedmedlem, og 50 kroner for husstandsmedlem. Send inn denne adresselappen eller registrer deg på www.madagaskar.no. Giro vil bli tilsendt.

navn: _____ tlf: _____
adresse: _____ e-post: _____
postnummer: _____ navn på husstandsmedlem: _____
poststed: _____

Pengefondet bidrar til kamp mot fattigdom

Det internasjonale pengefondet utbetaler 17,2 mill. USD til kamp mot fattigdom og for vekst. (21. feb. 2005).

Økonomien er fortsatt problematisk

Inflasjonsraten var på 26,4 % i januar. Det er særlig prisen på ris og bensin som bidrar til inflasjonen. Renten er fortsatt høy på Madagaskar. En styringsrente på 16 % fremmer ikke akkurat investeringslysten. (21. feb. 2005).

Kirkerådet meglar

Styret for Fagforeningen for dommerne SMM, har henvendt seg til det felleskirkelige rådet FFKM for å få i stand en meging i den fastlåste konflikten mellom regjeringen og dommernes fagforening SMM. Også i tidligere nasjonale konflikter har Kirkerådet bidratt til meging. Det skjedde i 1991 da koalisjonen "Levende krefter" klarte å stoppe Ratsiraka og få til en ny grunnlov for den tredje republikk. (20. feb. 2005).

Streiken skaper splid mellom tidligere alliansepartnere

Presidenten for TIM, Razoarimihaja Solofonantenaina, sier at det er partiet AVI som står bak streiken blant dommerne. Generalsekretæren for AVI avviser beskyldningene. Under krisen i 2002 sto TIM og AVI sammen for regimeskiftet og sikret flertall i Nasjonalforsamlingen. Etter kommunevalget tok TIM 60 % av stemmene. Nå slår samarbeidet sprekker. AVI ledes av Norbert Lala Ratsirahonana som var president en kort stund under krisen i 1991-92. (20. feb. 2005).

Bibelen på Madagaskar er 170 år

Bibelen er den eldste boken på Madagaskar. Den ble oversatt av de første britiske misjonærene Jones og Griffith og forelå i 1835 sammen med lesebok ABD (C fins ikke i gassisk). Gjennom hele kolonitiden har Bibelen fungert som rettskrivingsnorm. Det gassiske økumeniske bibelselskapet er 40 år i år. (17. feb. 2005).

Dommerne er i streik

Dommernes fagforening, Syndicat des magistrats de Madagascar (SMM) har erklært ubegrenset streik for å tvinge gjennom sine krav: en egen status for dommerne, egne lønnsforhandlinger og opp-

justering av godtgjørelser. Den kvinnelige justisministeren Lala Ratsiharovola på sin side, avviser kravene. President Ravalomanana banker i bordet og sier at han vil fryse lønningene til dommerne som streiker. "Dette er et uttrykk for den frykt de har for opprensningen og kampen mot korrupsjon i rettsvesenet," sier han. Partene står hardt mot hardt. (14. feb. 2005).

Presidenten stopper arbeidet i Besarety i hovedstaden

President Ravalomanana, som tidligere var Antananarivos borgermester, var på befarung for å se på arbeidet som ble gjort for å utvide veien gjennom Besarety, en bydel nordøst i hovedstaden der det alltid har vært trafikkproblemer. "Stopp arbeidet," sa han, "jeg vil at veien skal gjøres bredere og arbeidet utføres skikkelig." Både vise-statsminister Zaza Ramandimbiason og Antananarivos borgermester Patrick Ramiaramanana ble kalt inn på teppet. Befolkningen i området er redd for at dette betyr ekspropriasjon. (15. feb. 2005).

FN vil bidra til kamp mot fattigdommen

FN har gjennom sine organisasjoner, som for eksempel UNICEF, UNFPA og UNDP, bevilget 101 millioner USD for en fem års periode 2005 – 2009. Pengene skal gå til kamp mot fattigdom, godt styresett, kamp mot AIDS, rent drikkevann og ernæring (Tusenårsmålene). Ifølge Verdensbanken er Madagaskar det niende fattigste landet i verden. Ca 70 % lever under fattigdomsgrensen som er 1 USD pr dag (NOK 6,50). (12. feb. 2005).

Turismen er satt tilbake i Toliara etter syklonene

Flere hoteller er ødelagt. Likeså turiststedene Ifaty og Anakao. Veien RN7 til hovedstaden er stengt. Likeså RN9 til Ifaty. 3000 familier er rammet, men bare de som ikke har familie bor i teltene som er satt opp etter syklonene som herjet for en måneds tid siden. (12. feb. 2005).

AREMAs generalsekretær frikjent

Høyesterett (Cour suprême) har frikjent Pierrot Rajaonarivelo som fortsatt er i eksil i Frankrike etter at en lavere domstol (Cour d'appel) hadde dømt ham til fem års fengsel for underslag av offentlige midler og maktmisbruk. Saken skal imid-

lertid opp igjen i et nytt Cour d'Appel med nye dommere. Inntil det er skjedd, er han en fri mann. Men intet tyder på at han vil komme tilbake til Madagaskar med det første. (12. feb.2005).

Tredve år siden mordet på Ratsimandrava

Oberst Richard Ratsimandrava var Madagaskars president bare i seks dager. Han fikk alle fullmakter den 6. februar i 1975 etter at general Gabriel Ramanantsoa trakk seg fra politikken. Ramamantsoa fikk makten etter studentopprøret den 13. mai 1972. Den 11. februar 1975 ble Ratsimandrava skutt på Ambohijatovo i Antananarivo. Mordet er aldri blitt oppklart. Men det åpnet for Didier Ratsirakas maktovertakelse i juni 1975 etter at et militærdirektorat hadde styrt landet i kriseperioden. (11. februar 2005).

Ulovlig smugling av skilpadder og medikamenter

Tre gassiske militære har benyttet et militærfly for å smugle stråleskilpadder (geochelone radiata), edelstener, sigaretter og narkotiske medikamenter (artane) til Reunion. Vanligvis blir ikke militærfly kontrollert, men franske vakter på Reunion oppdaget saken. Skilpaddene er utrydningstruet og det er forbudt å utføre dem. I november 2002 skjedde det samme. Den gangen ble skilpaddene skyssert tilbake med samme flyet. (10. feb. 2005).

Nytt innbrudd i Toliara

Fem – seks innbruddstyver utstyrt med kalachnikov-våpen og andre krigsvåpen brøt seg inn i huset til en franskmann, Roland Collet, som har bodd i Toliara i over ti år. Livet ble spart, men de endevendte huset uten å finne penger, og kom seg av sted med stereoanlegg og andre verdisaker for noen hundre millioner ariary. Et lignende innbrudd fant sted for fire måneder siden. (9. feb. 2005)

Utviklingsfond for kommunene

Statssekretær Angelin Andianarison forsikrer at før årets slutt skal det være opprettet et utviklingsfond for kommunene, Fonds de développement local (FDL). Fondet ble annonsert av presidenten i nyttårstalen. (9. feb. 2005).

Statsministeren svarer stortingspresidenten

Statsminister Jacques Sylla er blitt kriti-

sert av president i Nasjonalforsamlingen Lahiniriko Jean fordi myndighetene har reagert for sent etter syklonen i Toliara. Nå har Sylla besøkt syklonofrene og gitt en sjekk på 20 millioner ariary (ca 70 000 NOK) og 4 tonn med ris og annet materiell. Det er dessuten blitt opplyst at 500 mill. er bevilget fra NGO-er og FN-organisasjoner for å bistå de 13 000 som ble rammet av syklonen. (8. feb. 2005).

Sju væpnede banditter er tatt

Politiet har pågrepet sju væpnede banditter som har stått bak kidnapping av indiske forretningsmenn (karana). Bandittene har krevd store summer i løsepenger. De siste ble tatt i Betafo 20 km fra Antsirabe. Bandittene var tungt bevæpnet. Det er også funnet granater og ammunisjon hjemme hos dem. To politimenn ble såret under bataljene. (8. feb. 2005).

Nytt hotell skal bygges ved Avenue de l'Indépendance i Antananarivo

Det som nå er Hôtel Palace skal bli et nytt superhotell NOVOTEL nede ved Avenuen. Det blir et tårn som skal romme 180 værelser (Hilton har 170). Arbeidene skal begynne i april. "13. mai plassen" der det gamle Rådhuset lå, skal bli park. Det gamle Hôtel de Ville brant ned under studentopprøret 13. mai 1972. Det var fra denne plassen Marc Ravalomanana skapte gatens fløyelsrevolusjon som til slutt ga ham makten. (7. feb. 2005).

Ambositra har fått mobiltelefon.

Ambositra er blitt den 26 byen som er blitt tilknyttet mobiltelefonnettet til mobilselskapet Orange. (5. feb. 2005).

JIRAMA får en kanadisk sjef

Ledelsen av det statlige selskapet for vann og elektrisitet, JIRAMA, er overlatt til et tysk firma: Lahmeyer International. Nå er Rodriques Haché fra Canada ansatt som ny administrerende direktør. Han overtar etter Désiré Rasidy. JIRAMA har lenge vært i krise. (4. feb. 2005).

Toppmøtet for frankofone stater

President Marc Ravalomanana har deltatt på toppmøtet for frankofone (fransktalende) stater i Ougadougou. På konferansen har det vært en del diplomatisk aktivitet for å fordele internasjonale stillinger og konferanser. Madagaskar har fremmet sitt kandidatur for FNs råd for øko-

nomiske og sosiale saker ECOSOC. Videre ønsker Madagaskar å være vertskap for Den afrikanske union (AU) i 2009. (3. feb. 2005).

Universitetet har bare delvis startet opp igjen

Det medisinske fakultetet og det humanistiske fakultetet har startet opp igjen etter ferien, men det naturvitenskapelige fakultetet er rammet av streik som er satt i gang av fagforeningen SECES. (2. feb. 2005).

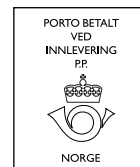
Forsoning i Toamasina?

Ordfører i Toamasina er Roland Ratsiraka, nevø av ex-president Didier Ratsiraka. Forholdet mellom ham og provinsjefen Tzisaraina Emile som har vært utpekt av regjeringen har vært heler kjølig. Men under trusselen om at de begge kan få sparken ar de i den senere tid opptrådt sammen. Folk spør om dette kan bety forsoning og samarbeid. (2. feb. 2005).

Årsmøte i Vennskapsforeningen 9. april i Stavanger

I forbindelse med medlemsmøte i Stavanger den 9. april kl. 15.00 – 18.00 blir det arrangert et årsmøte i Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar. Ca én måned før årsmøtet blir det sendt ut sakspapirer til alle medlemmene gjennom posten. Blant sakspapirene finnes også en stemmeseddel på nye hovedstyre-medlemmer. Ved å sende denne til valgkomitéens leder innen 1. april, kan alle medlemmer i foreningen være med å stemme uansett hvor de bor i landet. Det vil også ligge en giroblankett for innbetaling av medlemskontingent for 2005. På dette medlemsmøtet får vi også besøk av Madagaskars generalkonsul i Norge, Finn Andresen som vil fortelle om sitt siste besøk på Madagaskar og mulige nye samarbeidsformer.

B

Returadresse: Linn Krogh Hansen, Othilie Tonningsvei 4a, 0486 OSLO

